

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан юридичного факультету

Сергій БАНАХ

«_____» _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної
роботи

Віктор ОСТРОВЕРХОВ

«_____» _____ 2024 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ІНЦНОТ

Святослав ПИТЕЛЬ

«_____» _____ 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни «Міжнародне публічне право»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 08 Право

спеціальність – 081 Право

освітня програма – «Право»

Кафедра міжнародного права та міграційної політики

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції, год.	Практ., год.	ІРС, год.	Тренінг	СРС	Разом, год.	Екзамен
Денна	III	V	32	14	3	6	95	150	<u>V</u>
Заочна	III	V, VI	8	4	-	-	138	150	<u>VI</u>

Тернопіль – ЗУНУ

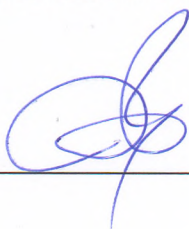
2024

Робоча програма розроблена на основі освітньо-професійної програми підготовки бакалавра галузі знань 08 Право спеціальності 081 Право, затвердженої Вченою Радою ЗУНУ, протокол № 9 від 15.06.2022 р.

Робочу програму склала завідувач кафедри міжнародного права та міграційної політики, канд.юрид.наук, доцент, Ярина ЖУКОРСЬКА; канд.юрид.наук. Ростислав КОЗЮРЕНКО.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри міжнародного права та міграційної політики, протокол № 1 від 26.08. 2024 р.

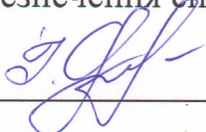
Завідувач кафедри

Ярина ЖУКОРСЬКА

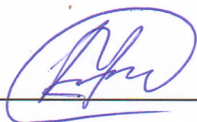
Розглянуто та схвалено групою забезпечення спеціальності 081 Право, протокол №2 від 30 серпня 2024 р.

Голова групи забезпечення спеціальності

Ірина ЛУКАСЕВИЧ-КРУТНИК

Гарант ОП

Наталія ЧУДИК

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

1. Опис дисципліни «Міжнародне публічне право»

Дисципліна – Міжнародне публічне право	Галузь знань, спеціальність, освітньо- кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 5	Галузь знань - 08 Право	Дисципліна блоку обов'язкових професійної підготовки
Кількість залікових модулів – 4.	Спеціальність - 081 Право	Рік підготовки: Денна – 3. Заочна – 3. Семестр: Денна – 5. Заочна – 5, 6.
Кількість змістових модулів – 1.	Освітньо-професійна програма «Право»	Лекції: Денна – 32 год. Заочна - 8 год. Практичні заняття: Денна – 14 год. Заочна – 4 год.
Загальна кількість годин - 150 год.	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Самостійна робота: Денна – 95 год., Заочна – 138 год. Тренінг – 6 год. Індивідуальна робота - 3 год.
Тижневих годин – 10 год., з них аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен.

2. Мета і завдання дисципліни «Міжнародне публічне право»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Сформувати у студентів наукове розуміння сутності основних засад міжнародно-правового регулювання міждержавних зносин та засобів вирішення міжнародно-правових проблем; сформувати у них практичні навички щодо здійснення оцінки та аналізу ситуації на міжнародній арені на підставі міжнародно-правових актів.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Сформувати у студентів здатність аналізувати ситуацію на міжнародній арені на підставі міжнародно-правових актів з урахуванням реальних і потенційних викликів і загроз; вміння оперувати базовими категоріями, теоріями і концепціями у сфері міжнародного права; визначати причини, типи та характер міжнародних конфліктів і суперечок, обґрунтовувати і застосовувати правові та дипломатичні методи і засоби їх вирішення на міжнародному рівні, відстоюючи національні інтереси України.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

Вивчення дисципліни забезпечує формування таких спеціальних (фахових) компетентностей:

СК4. Здатність оцінювати взаємодію міжнародного права та міжнародних правових систем з правовою системою України.

СК5. Здатність використовувати сучасні правові доктрини та принципи у правотворчості та в процесі застосування інститутів публічного і приватного права, а також кримінальної юстиції.

СК6. Здатність обґрунтовувати та мотивувати правові рішення, давати розгорнуту юридичну аргументацію.

2.4. Передумови для вивчення дисциплін:

Політологія, Теорія держави і права, Історія держави і права зарубіжних країн та римське право.

2.5. Результати навчання:

РН 2. Співвідносити сучасну систему цивілізаційних цінностей з правовими цінностями, принципами та професійними етичними стандартами.

РН 4. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження, аргументувати висновки.

РН 8. Оцінювати достовірність інформації та надійність джерел, ефективно опрацьовувати та використовувати інформацію для проведення наукових досліджень та практичної діяльності.

3. Зміст дисципліни «Міжнародне публічне право»

Змістовий модуль 1.

Тема 1. Юридична природа міжнародного права.

Поняття міжнародного права. Концепції міжнародного права. Основні риси сучасного міжнародного права. Форма і джерела міжнародного права. Суб'єкти міжнародного права. Об'єкт міжнародного права. Функції міжнародного права. Юридично обов'язкова сила міжнародного права. Ефективність міжнародного права. Суверенітет і міжнародне право. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права. Міжнародне публічне право і міжнародне приватне право. Міжнародне право і політика. Співвідношення міжнародного права, зовнішньої політики і дипломатії. Ідеологія і міжнародне право. Міжнародне право і релігія. Міжнародне право як наука і навчальна дисципліна.

Тема 2. Історія виникнення та становлення міжнародного права.

Історичні концепції міжнародного права. Періодизація історії міжнародного права. Виникнення міжнародного права. Стародавній світ: перші міжнародні договори і дипломатичні зв'язки у Межиріччі, Єгипті, Індії, Китаї, Греції, Римі. Середні віки (з V ст. до Вестфальського миру 1648 р.). Становлення інститутів міжнародного права в умовах феодальних відносин. Роль церкви. Міжнародне право у Київській Русі. Значення Вестфальського миру 1648 р. Класичне міжнародне право. Велика французька революція і міжнародне право. Перші міжнародні конференції та міжнародні організації. Перехід від класичного до сучасного міжнародного права – міжвоєнний період (1919-1946 рр.). Від Гаазьких конференцій миру до створення Організації Об'єднаних націй. Сучасне міжнародне право. Становлення системи ООН і формування сучасного міжнародного права. Міжнародне право у XXI столітті. Історія науки міжнародного права. Наука міжнародного права в Україні.

Тема 3. Система міжнародного права.

Система міжнародного права. Її галузі та інститути. Еволюція системи міжнародного права. Норми міжнародного права: поняття, види, структура. Створення норм міжнародного права. Ієрархія норм міжнародного права. Міжнародно-правові цілі. Принципи міжнародного права. Звичаєві норми міжнародного права. Договірні норми. Взаємозв'язок звичаєвих та договірних норм. Рішення міжнародних міждержавних організацій. «М'яке» міжнародне право. Рішення міжнародних судових органів. Односторонні акти держав. Кодифікація міжнародного права. Реалізація норм міжнародного права: поняття, форми, зміст та механізми. Поняття та загальна характеристика принципів міжнародного права. Кодифікація принципів міжнародного права. Принцип суверенної рівності держав. Принцип незастосування сили та загрози силою. Принцип непорушності державних кордонів. Принцип територіальної цілісності. Принцип непорушності державних кордонів. Принцип мирного вирішення міжнародних суперечок. Принцип невтручання у внутрішні справи. Принцип загальної поваги прав людини. Принцип самовизначення народів і націй. Принцип сумлінного виконання міжнародних зобов'язань. Поняття і види суб'єктів міжнародного права. Держава як основний суб'єкт міжнародного права. Міжнародні (міждержавні організації). Міжнародна правосуб'єктність народу, нації, що бореться за створення незалежної держави. Державоподібні утворення. Проблеми інших суб'єктів

міжнародного права. Визнання держав і урядів. правонаступництво держав. Проблеми правонаступництва України.

Тема 4. Територія в міжнародному праві.

Поняття території держави. Види правового режиму території. Концепції державної території. Територіальне верховенство держави. Державні кордони: поняття, види і правовий статус. Правові підстави зміни державної території. Територія зі змішаним правовим режимом. Міжнародна територія загального користування. Правовий статус міжнародних рік. Правовий режим Арктики. Міжнародно-правовий режим Антарктики.

Тема 5. Відповідальність у міжнародному праві.

Міжнародна відповідальність: поняття, принципи, субєкти. Елементи міжнародно-протиправного діяння. Види міжнародно-протиправних діянь. Відповідальність держав. Обставини, що виключають протиправність. Відповідальність за шкідливі наслідки дій, не заборонених міжнародним правом. Види і форми міжнародно-правової відповідальності. Особливості відповідальності міжнародних організацій. Імплементация міжнародно-правової відповідальності.

Тема 6. Право міжнародних договорів.

Поняття права міжнародних договорів. Міжнародний договір: поняття, сторони, форма, класифікація. Право на участь в міжнародних договорах. Стадії укладення міжнародних договорів. Застереження до міжнародного договору. Дія міжнародного договору в часі та просторі. Тлумачення міжнародного договору. Перегляд міжнародних договорів. Підстави недійсності міжнародних договорів. Припинення і призупинення дії договору. Вплив збройних конфліктів на дію міжнародного договору.

Тема 7. Право зовнішніх зносин.

Поняття права зовнішніх зносин. Система органів зовнішніх зносин. Привілеї та імунітети посадових осіб. Дипломатичне право. Дипломатичне представництво: поняття, початок і припинення дії, види. Функції дипломатичного представництва. Персонал дипломатичного представництва. Торгові представництва. Спеціальні місії. Дипломатичне право міжнародних організацій. Міжнародні конференції. Дипломатичні привілеї та імунітети. Міжнародно-правовий захист осіб, що користуються дипломатичним імунітетом. Консульське право. Консульські відносини. Організація консульської установи. Консульські функції, привілеї та імунітети.

Тема 8. Право міжнародних організацій.

Поняття права міжнародних організацій. Міжнародні конференції і постійні міжнародні органи. Міжнародні організації: поняття, види, функції. Правосуб'єктність міжнародних організацій. Членство в міжнародних організаціях. Органи міжнародних організацій. Організація об'єднаних Націй (ООН): загальна характеристика, основні органи. Спеціалізовані установи ООН. Міжнародно-правовий статус регіональних міжнародних організацій. Організація з безпеки і співробітництва в Європі. Рада Європи. Співдружність незалежних держав (СНД). Інші регіональні організації. Юридична природа Європейського Союзу (ЄС).

Тема 9. Міжнародне морське право.

Поняття міжнародного морського права. Загальна класифікація морських просторів. Внутрішні морські води. Морські порти. Поняття та правовий режим територіального моря. Прилегла зона. Архіпелажні води. Виключна економічна зона. Континентальний шельф. Відкрите море. Район морського дна (район). Правовий режим замкнутих і напівзамкнутих морів. Міжнародні канали. Морські протоки. Міжнародні морські організації.

Тема 10. Міжнародне повітряне право.

Поняття та принципи міжнародного повітряного права. Свобода польотів у міжнародному повітряному просторі. Юрисдикція держави у своєму повітряному просторі. Правовий статус повітряного судна та його екіпажу. Міжнародні авіаційні організації. Відповідальність в міжнародному повітряному праві.

Тема 11. Міжнародне космічне право.

Поняття та принципи міжнародного космічного права. Правовий режим космічного простору та небесних тіл. Відповідальність за космічну діяльність. Статус космонавтів і космічних апаратів. Міжнародні космічні організації.

Субрегіональні системи захисту прав людини в Африці. Арабська система захисту прав людини. Правомірне обмеження прав людини та відступ держав від своїх зобов'язань у сфері прав людини за надзвичайних станів. Міжнародний захист окремих категорій та груп осіб.

Тема 12. Мирне вирішення спорів у міжнародному праві.

Поняття та джерела права мирного вирішення міжнародних спорів. Види міжнародних спорів та види засобів мирного вирішення спорів. Переговори. Добрі послуги, посередництво, примирення. Судові засоби вирішення міжнародних спорів. Міжнародний арбітраж. Міжнародний суд. Спеціалізовані суди. Вирішення міжнародних спорів в рамках міжнародних організацій. Вирішення міжнародних спорів в рамках ООН. Вирішення міжнародних спорів в рамках регіональних організацій.

Тема 13. Право міжнародної безпеки.

Поняття, цілі і принципи права міжнародної безпеки. Всезагальна колективна безпека. Миротворчі операції ООН. Регіональні міжнародні організації. Організація з безпеки і співробітництва в Європі. Організація Північноатлантичного договору (НАТО): принципи, цілі, функції та правова природа. СНД. Роззброєння і обмеження озброєння. Міжнародний контроль і засоби зміцнення довіри.

Тема 14. Міжнародне гуманітарне право.

Поняття та система міжнародного гуманітарного права. Міжнародні стандарти прав і свобод людини. Громадянські і політичні права. Економічні, культурні і соціальні права. Колективні права: права народів, права національних, етнічних, релігійних і мовних меншин, права корінних народів і народів, які ведуть племінний спосіб життя. Механізми міжнародної співпраці в сфері прав людини. Міжнародний контроль за дотриманням прав людини.

Початок війни і його правові наслідки. Учасники збройного конфлікту. Методи та засоби ведення військових дій. Захист жертв війни. Режим воєнної окупації. Нейтралітет. Захист культурних цінностей. Припинення війни і його правові наслідки. Міжнародне гуманітарне право в конфліктах неміжнародного характеру.

Тема 15. Міжнародне кримінальне право.

Поняття та принципи міжнародного кримінального права. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю. Уніфікація кримінального законодавства. Порядок притягнення фізичних осіб до міжнародної кримінальної відповідальності. Надання правової допомоги у кримінальних справах. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол). Взаємовідносини України та Інтерполу. Міжнародні трибунали. Міжнародний кримінальний суд.

Тема 16. Міжнародний захист прав людини.

Загальні положення про права людини. Універсальність прав людини. Захист прав людини в діяльності Ліги Націй. Захист прав людини в ООН. Захист прав людини в Європі. Міжамериканська система захисту прав людини. Африканська система захисту прав людини.

**4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Міжнародне публічне право»
(денна форма навчання)**

№ п/п	Тема	Кількість годин					Контрольні заходи
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Тренінг	ІРС	
Змістовий модуль 1							
1.	Тема 1. Юридична природа міжнародного права.	2		5			Тести, опитування
2.	Тема 2. Історія виникнення та становлення міжнародного права.	2	2	5			Тести, опитування
3.	Тема 3. Система міжнародного права.	2		5			Тести, опитування
4.	Тема 4. Територія в міжнародному праві.	2	2	5	2	1	Тести, опитування, кейси
5.	Тема 5. Відповідальність у міжнародному праві.	2		5			Тести, опитування, кейси
6.	Тема 6. Право міжнародних договорів.	2	2	5			Тести, опитування, кейси
7.	Тема 7. Право зовнішніх зносин.	2		5	Тести, опитування, кейси		
8.	Тема 8. Право міжнародних організацій.	2	2	6			Тести, опитування, кейси
9.	Тема 9. Міжнародне морське право.	2	2	6	4	2	Тести, опитування, кейси
10.	Тема 10. Міжнародне повітряне право.	2		6			Тести, опитування, кейси
11.	Тема 11. Міжнародне космічне право.	2		6			Тести, опитування, кейси
12.	Тема 12. Мирне вирішення спорів у міжнародному праві.	2	2	6			Тести, опитування, кейси
13.	Тема 13. Право міжнародної безпеки.	2		6	Тести, опитування, кейси		
14.	Тема 14. Міжнародне гуманітарне право.	2	2	6			Тести, опитування, кейси
15.	Тема 15. Міжнародне кримінальне право.	2		6	Тести, опитування, кейси		
16.	Тема 16. Міжнародний захист прав людини.	2	-	12			Тести, опитування, кейси
	Всього	32	14	95	6	3	

(заочна форма навчання)

№ п/п	Тема	Кількість годин		
		Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота
1.	Тема 1. Юридична природа міжнародного права.	2	2	8
2.	Тема 2. Історія виникнення та становлення міжнародного права.			8
3.	Тема 3. Система міжнародного права.			8
4.	Тема 4. Територія в міжнародному праві.	2	2	8
5.	Тема 5. Відповідальність у міжнародному праві.			8
6.	Тема 6. Право міжнародних договорів.	2	-	8
7.	Тема 7. Право зовнішніх зносин.	2	-	8
8.	Тема 8. Право міжнародних організацій.	-	-	8
9	Тема 9. Міжнародне морське право.	-	-	8
10.	Тема 10. Міжнародне повітряне право.	-	-	8
11.	Тема 11. Міжнародне космічне право.	-	-	9
13.	Тема 12. Мирне вирішення спорів у міжнародному праві.	-	-	9
14.	Тема 13. Право міжнародної безпеки.	-	-	9
15.	Тема 14. Міжнародне гуманітарне право.	-	-	9
16.	Тема 15. Міжнародне кримінальне право.	-	-	9
18.	Тема 16. Міжнародний захист прав людини.	-	-	13
	Всього	8	4	138

5. Тематика практичних занять.

Змістовий модуль 1

Тема 1. Юридична природа міжнародного права

Мета: Дослідження виникнення та становлення міжнародного права, а також його правової природи.

Питання для обговорення:

1. Поняття та основні риси міжнародного права.
2. Функції міжнародного права.
3. Ефективність міжнародного права. Суверенітет і міжнародне право.
4. Співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права.
5. Міжнародне публічне право і міжнародне приватне право.
6. Співвідношення міжнародного права, зовнішньої політики і дипломатії.
7. Міжнародне право і релігія.

Тема 2. Історія виникнення та становлення міжнародного права

Мета: Дослідження виникнення та становлення міжнародного права.

Питання для обговорення:

1. Періодизація історії міжнародного права. Виникнення міжнародного права.
2. Міжнародне право у Стародавні віки.
3. Становлення інститутів міжнародного права в умовах феодальних відносин. Роль церкви.
4. Міжнародне право у Київській Русі.
5. Класичне міжнародне право.
6. Перехід від класичного до сучасного міжнародного права – міжвоєнний період (1919-1946 рр.).
7. Сучасне міжнародне право. Становлення системи ООН і формування сучасного міжнародного права.
8. Міжнародне право у XXI столітті.
9. Історія науки міжнародного права. Наука міжнародного права в Україні.

Тема 3. Система міжнародного права

Мета: Дослідження системи міжнародного права.

Питання для обговорення:

1. Система міжнародного права: галузі та інститути, еволюція.
2. Норми міжнародного права: поняття, види, структура, створення.
3. Принципи міжнародного права.
4. Поняття і види джерела міжнародного права.
5. Звичай і міжнародний договір як основні джерела міжнародного права.
6. Кодифікація міжнародного права.
7. Реалізація норм міжнародного права: поняття, форми, зміст та механізми.
8. Поняття і види суб'єктів міжнародного права.
9. Поняття, види та форми визнання.
10. Правонаступництв у міжнародному праві: поняття, підстави, теорії.

Тема 4. Територія в міжнародному праві

Мета: Дослідження основних засад міжнародно-правового регулювання території в міжнародному праві.

Питання для обговорення:

1. Поняття території держави. Види правового режиму території.
2. Концепції державної території. Територіальне верховенство держави.
3. Державні кордони: поняття, види і правовий статус.
4. Правові підстави та способи зміни державної території.
5. Правовий статус міжнародних рік.
6. Правовий режим Арктики.
7. Міжнародно-правовий режим Антарктики.

Тема 5. Відповідальність у міжнародному праві

Мета: Дослідження міжнародної відповідальності та її особливостей.

Питання для обговорення:

1. Міжнародна відповідальність: поняття, принципи, суб'єкти.
2. Види та елементи міжнародно-протиправних діянь.

3. Відповідальність держав.
4. Види і форми міжнародно-правової відповідальності.
5. Обставини, що виключають протиправність.
6. Відповідальність за шкідливі наслідки дій, не заборонених міжнародним правом.
7. Особливості відповідальності міжнародних організацій.
8. Імплементация міжнародно-правової відповідальності.

Тема 6. Право міжнародних договорів

Мета: Дослідження міжнародних договорів, стадій їх укладення та аналіз українського законодавства з цих питань.

Питання для обговорення:

1. Поняття та джерела права міжнародних договорів.
2. Міжнародний договір: поняття, сторони, форма, класифікація.
3. Стадії укладення міжнародних договорів.
4. Застереження до міжнародного договору. Перегляд міжнародних договорів.
5. Дія міжнародного договору в часі та просторі. Нечинність міжнародних договорів.
6. Тлумачення міжнародного договору.
7. Підстави та порядок припинення та призупинення дії договору. Вплив збройних конфліктів на дію міжнародного договору.

Тема 7. Право зовнішніх зносин

Мета: Дослідження системи зовнішніх зносин та аналіз особливостей її структурних елементів.

Питання для обговорення:

1. Поняття, система та джерела права зовнішніх зносин.
2. Система органів зовнішніх зносин. Привілеї та імунітети посадових осіб.
3. Дипломатичне представництво: поняття, початок і припинення дії, види, функції, персонал.
4. Торгові представництва.
5. Спеціальні місії.
6. Дипломатичне право міжнародних організацій.
7. Дипломатичні привілеї та імунітети.
8. Міжнародно-правовий захист осіб, що користуються дипломатичним імунітетом.
9. Консульські відносини. Організація консульської установи.
10. Консульські функції, привілеї та імунітети.

Тема 8. Право міжнародних організацій

Мета: Дослідження правової природи міжнародних організацій та основних аспектів їх діяльності в сучасному світі.

Питання для обговорення:

1. Поняття та джерела права міжнародних організацій.
2. Міжнародні організації: поняття, види, функції. Членство в міжнародних організаціях.
3. Правосуб'єктність міжнародних організацій.
4. Організація об'єднаних Націй (ООН): статус, цілі, принципи, членство.
5. Система органів ООН.
6. Спеціалізовані установи ООН: поняття, ознаки і класифікація.
7. Міжнародно-правовий статус Організації з безпеки і співробітництва в Європі (ОБСЄ).
8. Рада Європи.
9. Співдружність незалежних держав (СНД).
10. Інші регіональні міжнародні організації: загальна характеристика.
11. Юридична природа Європейського Союзу (ЄС).

Тема 9. Міжнародне морське право

Мета: Дослідження морських просторів та міжнародно-правових норм, що регулюють їх використання.

Питання для обговорення:

1. Поняття та джерела міжнародного морського права.
2. Внутрішні морські води. Морські порти.
3. Поняття та правовий режим територіального моря. Прилегла зона. Архіпелажні води.
4. Виключна економічна зона.
5. Континентальний шельф.
6. Відкрите море. Район морського дна (район).

7. Міжнародні канали і морські протоки.
8. Міжнародні морські організації.

Тема 10. Міжнародне повітряне право

Мета: Дослідження повітряних просторів та міжнародно-правових норм, що регулюють їх використання.

Питання для обговорення:

1. Поняття та принципи міжнародного повітряного права.
2. Свобода польотів у міжнародному повітряному просторі.
3. Юрисдикція держави у своєму повітряному просторі.
4. Правовий статус повітряного судна та його екіпажу.
5. Міжнародні авіаційні організації.
6. Відповідальність в міжнародному повітряному праві.

Тема 11. Міжнародне космічне право

Мета: Дослідження космічних просторів та міжнародно-правових норм, що регулюють їх використання.

Питання для обговорення:

1. Поняття та принципи міжнародного космічного права.
2. Правовий режим космічного простору та небесних тіл.
3. Відповідальність за космічну діяльність.
4. Статус космонавтів і космічних апаратів.
5. Міжнародні космічні організації.

Тема 12. Мирне вирішення спорів у міжнародному праві.

Мета: Дослідження космічних просторів та міжнародно-правових норм, що регулюють їх використання.

Питання для обговорення:

1. Поняття та джерела права мирного вирішення міжнародних спорів.
2. Види міжнародних спорів та види засобів мирного вирішення спорів.
3. Переговори. Добрі послуги, посередництво, примирення.
4. Судові засоби вирішення міжнародних спорів:
5. Міжнародний арбітраж.
6. Міжнародний суд.
7. Спеціалізовані суди.
8. Вирішення міжнародних спорів в рамках ООН.
9. Вирішення міжнародних спорів в рамках регіональних організацій.

Тема 13. Право міжнародної безпеки.

Мета: Дослідження основних принципів та засад міжнародної безпеки.

Питання для обговорення:

1. Поняття, цілі і принципи права міжнародної безпеки.
2. Всезагальна колективна безпека.
3. Миротворчі операції ООН.
4. Регіональні міжнародні організації.
5. Організація з безпеки і співробітництва в Європі.
6. Організація Північноатлантичного договору (НАТО): принципи, цілі, функції та правова природа. СНД.
7. Роззброєння і обмеження озброєння.
8. Міжнародний контроль і засоби зміцнення довіри.

Тема 14. Міжнародне гуманітарне право.

Мета: Дослідження основних принципів та засад права збройних конфліктів.

Питання для обговорення:

1. Початок війни і його правові наслідки.
2. Учасники збройного конфлікту.
3. Методи та засоби ведення військових дій.
4. Захист жертв війни.
5. Режим воєнної окупації.
6. Нейтралітет.
7. Захист культурних цінностей.

8. Припинення війни і його правові наслідки.
9. Міжнародне гуманітарне право в конфліктах неміжнародного характеру.

Тема 15. Міжнародне кримінальне право.

Мета: Дослідження основних принципів та засад міжнародного кримінального права.

Питання для обговорення:

1. Поняття та принципи міжнародного кримінального права.
2. Міжнародне співробітництво у боротьбі зі злочинністю.
3. Уніфікація кримінального законодавства.
4. Порядок притягнення фізичних осіб до міжнародної кримінальної відповідальності.
5. Надання правової допомоги у кримінальних справах.
6. Міжнародна організація кримінальної поліції (Інтерпол).
7. Взаємовідносини України та Інтерполу.
8. Міжнародні трибунали.
9. Міжнародний кримінальний суд.

Тема 16. Міжнародний захист прав людини.

Мета: Дослідження загальних засад захисту прав людини.

Питання для обговорення:

1. Загальні положення про права людини.
2. Міжнародні стандарти прав і свобод людини.
3. Механізми міжнародної співпраці в сфері прав людини.
4. Міжнародний контроль за дотриманням прав людини.
5. Захист прав людини в Європі.
6. Міжамериканська система захисту прав людини.
7. Африканська система захисту прав людини.
8. Субрегіональні системи захисту прав людини в Африці.
9. Арабська система захисту прав людини.
10. Правомірне обмеження прав людини та відступ держав від своїх зобов'язань у сфері прав людини за надзвичайних станів.
11. Міжнародний захист окремих категорій та груп осіб.

6. Самостійна робота

Самостійна робота, як одна із форм засвоєння навчального матеріалу у вільний від обов'язкових занять час і без участі викладача, передбачає особистісно-орієнтовану організацію самоосвіти студента. Організація самостійної роботи вимагає особливої уваги, тому що частина питань кожної теми виноситься на самостійне опрацювання студентами, а матеріал, передбачений для засвоєння під час самостійної роботи, виноситься на екзамен. Самостійна робота забезпечується необхідними навчально-методичними засобами (у тому числі конспектами лекцій, навчально-методичними розробками для самостійного вивчення дисципліни, періодичними виданнями). Студенти мають можливість самостійно опрацювати навчальний матеріал у бібліотеці, навчальних кабінетах і комп'ютерних класах з використанням мережі Інтернет, а також у домашніх умовах (при отриманні відповідного пакету навчально-методичної літератури).

Самостійна робота з «Міжнародного публічного права» полягає у самостійному науковому дослідженні актуальних, дискусійних питань різних галузей міжнародного права. Результатом самостійної роботи має бути. Самостійна робота спрямована на те, щоб поглибити знання студента, навчити його мислити оригінально, нестандартно, самостійно, творчо. З цією метою пропонуються різнопланові завдання:

- підготовка наукової статті або тез наукової доповіді до друку (100 балів);
- участь у конференціях (100 балів);
- участь у студентських олімпіадах (100 балів);
- написання есе, виконання творчих завдань (100 балів);
- участь у командному проєкті (макс 100 балів у залежності від внеску в проєкт);
- участь у круглих столах, заходах кафедри та університету й інше (макс 100 балів у залежності від активності та внеску в заходи).;
- інші види самостійної роботи, що погоджуються індивідуально студентом і викладачем (макс 100 балів).

Вид самостійної роботи погоджується з кожним студентом індивідуально.

Тематика есе, наукової статті, тез та інших наукових робіт та творчих завдань із проблематики курсу погоджуються з кожним студентом також індивідуально.

Пропонована тематика

1.	Проблема невизнаних та часково визнаних територій у міжнародному праві
2.	Порушення принципів міжнародного права РФ у збройній агресії проти України
3.	Порушення РФ норм міжнародного гуманітарного права під час збройної агресії проти України
4.	Сучасні технології та міжнародне право: сучасні тенденції та перспективи
5.	Міжнародна кримінальна відповідальність вищих посадових осіб держави
6.	Трибунал по РФ: моделі та перспективи
7.	Проблема співвідношення міжнародного та внутрішньодержавного права
8.	Територіальні спори
9.	Ефективність сучасного міжнародного права: проблеми та шляхи вирішення
10.	Міжнародне комісне право: тенденції розвитку та перспективи

7. Організація і проведення тренінгу

Мета проведення навчального тренінгу полягає у набутті учасниками тренінгу нових професійних навичок та умінь, формування навичок співпраці, критичного та логічного мислення, аналізу, відбору та презентації інформації, пошук ефективних шляхів розв'язання поставлених проблем завдяки об'єднанню зусиль учасників в тренінговій групі.

Тренінг проводиться наприкінці семестру із підведенням підсумків шляхом обговорення результатів виконаних завдань, обмін думками з питань, які виносились на заняття. Максимальна оцінка 100 балів.

Тематика тренінгу:

1. Міжнародно-правовий аналіз поточної ситуації на міжнародній арені.
2. Аналіз міжнародної судової практики (тематика узгоджується з групою або студентами індивідуально).
3. Порушення РФ принципів міжнародного права під час агресії проти України.
4. Проблема самовизначення народів та націй у сучасному міжнародному праві.
5. Модельоване судове засідання (залежно від інтересів групи, адже такі тренінги є командною роботою).

Порядок проведення тренінгу:

1. Ознайомитися з передумовами.
2. Проаналізувати особливості та їх вплив на розвиток міжнародного права.
3. Представити результати аналізу у вигляді командного проекту (наприклад, модельованого судового засідання, дискусійної платформи).

8. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

В процесі вивчення дисципліни «Міжнародне публічне право» використовуються засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування; залікове модульне опитування; командні проекти; аналітичні звіти, реферати, есе; презентації результатів виконаних завдань і досліджень; ректорська контрольна робота. Підсумковою формою контролю є екзамен. При вивченні навчальної дисципліни «Міжнародне публічне право» використовуються наступні методи навчання: лекції, семінарські заняття, індивідуальні заняття, виконання наукових робіт під керівництвом викладача.

9. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Міжнародне публічне право» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3	Модуль 4
20%	20%	5%	15%	40 %
Поточне оцінювання	Модульний контроль 1	Тренінг	Самостійна робота	Екзамен
Оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час практичних занять протягом семестру. Поточне оцінювання проводиться шляхом усного опитування, підготовки наукових доповідей, розв'язування задач, тестування через систему Moodle на практичних заняттях.	Модульний контроль включає теми 1-16. Складається з 2 теоретичних запитань (30 балів), задачі (26 балів), 2 коротких запитань (12 балів) та 10 тестових завдань (по 2 бали).	Оцінка визначається як середнє арифметичне із оцінок отриманих за виконання завдань тренінгу.	Оцінка визначається як середнє арифметичне із оцінок отриманих за виконання обраних завдань.	Структура екзаменаційного білета: теоретичне питання (30 балів); 2 задачі (по 25 балів); 10 тестових завдань (по 2 бали).

Шкала оцінювання

За шкалою Університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74		D (задовільно)
60-64	задовільно	E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

10. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ п/п	Найменування	Номер теми
1.	Фліпчарт	1-16
2.	Ноутбук	1-16
3.	Проектор	1-16
4.	Smart TV	1-16

11. Рекомендована література

I. Міжнародно-правові акти

1. Віденська конвенція про консульські зносини і факультативні протоколи від 24.04.1963 р.
2. Віденська конвенція про право міжнародних договорів між державами і міжнародними організаціями або між міжнародними організаціями 1986 р.
3. Віденська конвенція про правонаступництво держав стосовно договорів 1978 р.
4. Віденська конвенція про правонаступництво держав щодо державної власності, державних архівів і державних боргів 1983 р.
5. Віденська конвенція про представництво держав в їх відносинах з міжнародними організаціями універсального характеру від 14.03.1975 р.
6. Вестфальський мирний договір від 24 жовтня 1648 р.
7. Віденська конвенція про дипломатичні зносини від 18.04.1961р.
8. Віденська конвенція про право міжнародних договорів. 1969 р.
9. Декларація про принципи міжнародного права, що стосуються дружніх відносин і співробітництва між державами у відповідності до статуту ООН від 24.10.1970 р.
10. Договір про Антарктику 1959 р.
11. Договір про всезагальну заборону ядерних випробувань від 24.09.1996 р.
12. Додатковий протокол № 1 до Женевських конвенцій від 12.08.1949 р., щодо захисту жертв міжнародних збройних конфліктів.
13. Додатковий протокол № 2 до Женевських конвенцій від 12.08.1949 р., щодо захисту жертв конфліктів міжнародного характеру.
14. Загальна декларація прав людини 1948 р.
15. Конвенція ООН з морського права 1982 р.
16. Конвенція про незастосування строку давності до воєнних злочинів і злочинів проти людяності 1968 р.
17. Конвенція про привілеї та імунітети ООН від 1946 р.
18. Конвенція про спеціальні місії від 1969 р.
19. Конвенція проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання від 1984р.
20. Консульський Статут України від 2 квітня 1994 р.
21. Міжнародна конвенція про боротьбу з вербуванням, використанням, фінансуванням і навчанням найманців, 1989 р.
22. Міжнародний пакт про громадянські та політичні права 1966 р.
23. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права 1966 р.
24. Про міжнародні договори України. Закон України від 29 червня 2004 р.
25. Про правонаступництво України. Закон України від 12 вересня 1993 р.
26. Римський статут Міжнародного кримінального суду 1998 р.
27. Статут Організації Об'єднаних Націй 1945 р.

II. Основна література

1. Антонович М. Міжнародне публічне правою. К.: Юрінком Інтер, 2023. 516 с.
2. Войціховський А. В. Міжнародне право: підручник. Харків, 2020. 544 с.
2. Задорожній О. В. Анексія Криму – міжнародний злочин: монографія. Укр.асоц. міжн. права, Ін-т міжн. відносин Київ. нац. ун-ту імені Т. Шевченка, каф. міжнар. права. Київ: К.І.С., 2015. 678 с.
3. Задорожній О. В. Генеза міжнародної правосуб'єктності України: монографія. Укр. асоц. міжнар. права, Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. унту імені Т. Шевченка, каф. міжнар. права. Київ: К.І.С., 2014. 688 с.
4. Задорожній О. В. Міжнародне право в міждержавних відносинах України і Російської Федерації 1991–2014: монографія. Укр. асоц. міжнар. права, Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-ту імені Т. Шевченка, каф. міжнар. права. Київ: К.І.С., 2014. 960 с.
5. Задорожній О.В. Порушення агресивною війною Російської Федерації проти України основних принципів міжнародного права: монографія. Укр. асоц. міжнар. права, Ін-т міжнар. відносин Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка, каф. міжнар. права. Київ: К.І.С., 2015. 712 с.
6. Матіас Гердеген. Міжнародне право / пер. з німецької. К., 2011.

7. Міжнародне право: Підручник. — 6-те вид., випр. і доп. Рекомендовано МОН/ Черкес М.Ю. К., 2011. 397 с.
8. Міжнародне публічне право : підручник : у 2 т. В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків: Право, 2019. Т.2.: Основні галузі. 2019. 624 с.
9. Міжнародне публічне право : підручник: у 2 т. В. В. Мицик, М. В. Буроменський, О. В. Буткевич та ін.; за ред. В. В. Мицика. Харків : Право, 2019. Т.1.: Основи теорії. 2019. 416 с.
10. Міжнародне публічне право: навчально-методичний посібник. За ред Андрейченко. Одеса: Фенікс, 2021. 320 с.
11. Міжнародне публічне право. Основні галузі та інститути. Навчально-методичний посібник. За ред Андрейченко. Одеса: Фенікс, 2021. 292 с.
12. Сироїд Т. Л. Міжнародне публічне право: підручник. Одеса:Фенікс, 2018. 744 с.
13. Crawford, J. 9th Edition. Brownlie's Principles of Public International Law. Oxford University Press. 2019.
14. James Crawford. Brownlie's Principles of Public International Law. Oxford University Press. 9th Edition. 2019.
15. Klabbers, J. International Law. Cambridge University Press. 2020.
16. Malksoo L. Russian Approach to International Law. Oxford University Press, 2015. 226 p.
17. Orakhelashvili, A. Akehurst's Modern Introduction to International Law. 8e edition. 2019.
18. Shelton D.L., Carozza P.G. Regional Protection of Human Rights. 2nd ed. Oxford University Press, 2013. 1080 p.

III. Інтернет-джерела

1. Законодавство України. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?user=index>.
2. Національна бібліотека імені В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>
3. Юридична бібліотека URL: <http://pravo.biz.ua/>
4. URL: <http://www.president.gov.ua> – Президент України.
5. URL: <http://portal.rada.gov.ua>. – Верховна Рада України.
6. URL: <http://www.kmu.gov.ua/control>. – Кабінет Міністрів України.
7. URL: <http://www.minjust.gov.ua/> – Міністерство юстиції України.
8. URL: <http://mfa.gov.ua/ua> – Міністерство закордонних справ України
- Судова влада України <http://www.ccu.gov.ua/uk/index> – Конституційний Суд України.
9. URL <http://www.scourt.gov.ua> – Верховний Суд України
10. URL <http://www.arbitr.gov.ua> – Вищий Господарський Суд України
11. URL <http://www.vasu.gov.ua> – Вищий Адміністративний Суд України
- Конституційні органи.
12. URL: <http://www.eisil.org/> – Vienna Convention on the Law of Treaties.
13. URL: <http://www.icj-cij.org> – Сайт Міжнародного суду ООН.
14. URL: www.un.org – сайт Організації Об'єднаних націй.
15. URL: <http://legal.un.org/ilc/> – сайт Комісії з міжнародного права ООН.
16. URL: <https://library.un.org>. – сайт бібліотеки ООН.
17. United Nations Juridical Yearbook. [un.org>law/UNJuridicalYearbook/United Nations Juridical Yearbooks of the International Law Commission](http://un.org/law/UNJuridicalYearbook/United%20Nations%20Juridical%20Yearbooks%20of%20the%20International%20Law%20Commission) - <https://treaties.un.org>.